91
D 54

PROIECTUL ÎNVĂȚĂMÂNTUL SUPERIOR DIN MOLDOVA

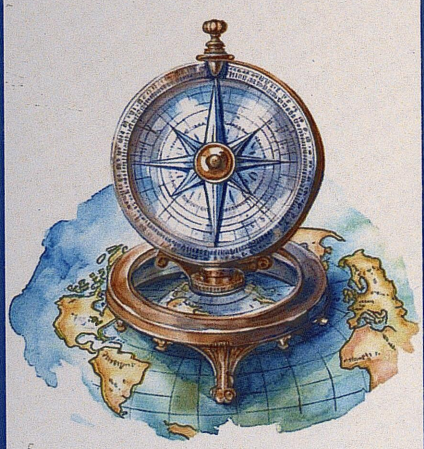
WORLD BANK GROUP

UNIVERSITATEA DE STAT DIN MOLDOVA

MINISTERUL EDUCAȚIEI ȘI CERCETĂRII AL REPUBLICII MOLDOVA

Sochircă Elena

Suport de curs

DIDACTICA GEOGRAFIEI

Chișinău, 2025

91 01
D 54

PROIECTUL ÎNVĂȚĂMÂNTUL SUPERIOR DIN MOLDOVA
MEDIA
WORLD BANK GROUP
MINISTERUL EDUCAȚIEI ȘI CERCETĂRII AL REPUBLICII MOLDOVA

UNIVERSITATEA DE STAT DIN MOLDOVA

Proiectul „ÎNVĂȚĂMÂNTUL SUPERIOR DIN MOLDOVA” (PÎSM)

Nr Acord subfinanțare MD-MOED- 6542-ASF-U-09 din 24.10.2022

SUPORT DE CURS

Didactica Geografiei

24.03.25

CHIȘINĂU 2025

BȘ UPS «I.CREANGĂ»
Nr. de inv. 594940

Suportul de curs a fost elaborat în cadrul proiectului **"Învățământul superior în Moldova" co-finanțat de Banca Mondială,** subproiectul **„Valorificarea parteneriatului consolidat școală-universitate „Cluster educațional" în formarea cadrelor didactice".**

Acord subfinanțare MD-MOED- 6542-ASF-U-09 din 24.10.2022,

nr. referință:MD-StateUni-400327-CS-INDV

Aprobat de către Consiliul Calității al Universității de Stat din Moldova

Proces verbal nr. 2, 19.XII.2024

Recenzent: Vitalie Sochircă, conf. univ, dr.,Universitatea de Stat din Moldova

Elaborat de: Elena Sochircă, conf. univ.,dr. Universitatea Pedagogică de Stat "Ion Creangă" din Chișinău

DESCRIEREA CIP A CAMEREI NAȚIONALE A CĂRȚII DIN REPUBLICA MOLDOVA

Didactica geografiei : suport de curs / Ministerul Educaţiei şi Cercetării al Republicii Moldova, Universitatea de Stat din Moldova ; elaborat de: Elena Sochircă. – Chişinău : [S. n.], 2025 (Print-Caro). – 240 p. : fig., tab. color.

Referinţe bibliogr.: p. 240 (26 tit.). – Co-finanţat de Banca Mondială. – [35] ex.

ISBN 978-5-85748-110-3.

37.016:91(075.8)

D 40

ISBN 978-5-85748-110-3

Tipar executat la tipografia PRINT-CARO

CUPRINS:

	PREFAȚĂ	6
1.	**INTRODUCERE ÎN DIDACTICA GEOGRAFIEI. OBIECTUL DE STUDIU. FUNCȚIILE. IMPORTANȚA**	7
1.1.	Obiectul de studiu al Didacticii geografiei.	7
1.2.	Educaţia prin geografie în conformitate cu Carta Internaţională a Educaţiei prin Geografie.	9
1.3.	Relaţia dintre didactica geografiei şi procesul de învăţământ.	11
1.4.	Metode de cercetare aplicate în Didactica geografiei	14
2.	**PRINCIPIILE PREDĂRII-ÎNVĂȚĂRII GEOGRAFIEI. APLICAREA PRINCIPIILOR DIDACTICE ŞI GEOGRAFICE ÎN LECȚII.**	16
2.1.	Principii didactice în predarea-învăţarea geografiei	16
2.2.	Principii geografice în predarea-învăţarea geografiei	22
3.	**CURRICULUM ŞCOLAR DE GEOGRAFIE. REFORMA CURRICULARĂ.**	26
3.1.	Curriculum – definiţii şi probleme generale. Esenţa reformei curriculare.	26
3.2.	Părţile structurale ale Curriculumului la geografie. Orientările şi principiile Curriculumului la geografie pentru treapta gimnazială.	30
3.3.	Avantajele Curriculumului axat pe formare de competenţe şi valori.	33
4.	**CONȚINUTUL ÎNVĂȚĂMÂNTULUI PREUNIVERSITAR LA GEOGRAFIE. MANUALUL SCOLAR DE GEOGRAFIE.**	34
4.1.	Noţiunea de conţinut al învăţământului. Caracteristicile conţinutului învăţământului geografic.	34
4.2.	Transpunerea conţinutului învăţământului geografic în planul de învăţământ, programele şcolare, manuale.	36
4.3.	Eşalonarea conţinuturilor de învăţământ la geografie: treapta gimnazială. Modalităţi de organizare a conţinuturilor.	37
4.4.	Manualul şcolar de geografie: funcţii şi structură. Rolul manualului de geografie pentru profesor şi elev. Criterii de analiză a manualelor şcolare de geografie	39
5.	**FINALITĂŢILE ÎNVĂŢĂRII GEOGRAFIEI. CORELAŢIA DINTRE IDEALUL EDUCAŢIONAL ŞI OBIECTIVELE GENERALE. OPERAȚIONALIZAREA OBIECTIVELOR.**	41
5.1.	Idealul educaţional şi finalităţile învăţării geografiei	41
5.2.	Obiectivele educaţionale. Tipuri de obiective	43
5.3.	Operaţionalizarea obiectivelor educaţionale. Criterii şi cerinţe în formularea obiectivelor educaţionale	46
6.	**COMPETENȚELE. CARACTERISTICI. TIPURI DE COMPETENȚE. METODOLOGIA FORMĂRII COMPETENȚELOR**	49
6.1.	Conceptul de competenţă. Caracteristicile esenţiale ale competenţelor.	49
6.2.	Tipuri de competenţe. Taxonomia competenţelor. Competenţele specifice disciplinei Geografie. Unităţile de competenţă.	53
6.3.	Relaţia dintre competenţe, cunoştinţe şi obiective. Metodologia formării competenţelor.	58
7.	**METODOLOGIA DIDACTICĂ ÎN LECȚIA DE GEOGRAFIE. METODE EXPOZITIVE.**	63
7.1.	Metodologia didactică. Caracteristicile şi funcţiile strategiilor didactice. Clasificarea strategiilor didactice.	63
7.2.	Conceptul de metodă didactică. Funcţiile şi clasificarea metodelor didactice	64

7.3.	Metodele expozitive: expunerea, descrierea, povestirea, explicaţia didactică.	65
8.	**METODELE AXATE PE DIALOG ŞI METODE DIALOGICE**	76
8.1.	Metode axate pe dialog – aspecte generale, avantaje;	76
8.2.	Conversaţia euristică/discuţia dirijată. Brainstorming-ul;	77
8.3.	Problematizarea;	84
8.4.	Dezbaterea. Tipuri de dezbateri.	88
9.	**METODOLOGII DE EXPLORARE A REALITĂŢII ŞI A SUBSTITUTELOR ACESTEIA**	93
9.1.	Metode de explorare a realităţii şi a substitutelor acesteia – aspecte generale;	93
9.2.	Observarea	94
9.3.	Învăţarea prin descoperire	98
9.4.	Studiul de caz	101
9.5.	Ancheta şi investigaţia	103
9.6.	Experimentul	106
9.7	Modelarea	109
10.	**METODE BAZATE PE ACŢIUNE**	115
10.1.	Algoritmizarea	115
10.2.	Exerciţiul. Lucrările practice	117
10.3.	Jocurile didactice. Jocul de rol.	122
11.	**TEHNICI ACTIVIZANTE/INTERACTIVE. ÎNVĂŢAREA PRIN COOPERARE LA GEOGRAFIE. TEHNICI DE ÎNVĂŢARE PRIN COOPERARE.**	132
11.1.	Tehnici activizante/interactive aplicate la lecţiile de geografie;	132
11.2.	Valorificarea Teoriei Inteligenţelor Multiple la lecţiile de geografie;	143
11.3.	Învăţarea prin cooperare la geografie.	146
12.	**UTILIZAREA MIJLOACELOR DE ÎNVĂŢĂMÂNT UTILIZATE ÎN PREDAREA-ÎNVĂŢAREA GEOGRAFIEI**	153
12.1.	Mijloacele de învăţământ. Clasificarea mijloacelor de învăţământ după natura lor ;	153
12.2.	Integrarea mjloacelor de învăţământ în lecţie.	154
13.	**UTILIZAREA HĂRŢILOR GEOGRAFICE ÎN LECŢIA DE GEOGRAFIE. UTILIZAREA ATLASELOR GEOGRAFICE ŞCOLARE TRADIŢIONALE ŞI DIGITALE.**	159
13.1.	Hărţile geografice şi atlasele geografice. Importanţă. Tipuri de hărţi şi atlase. Globul geografic.	159
13.2.	Analiza hărţii geografice	163
13.3.	Interpretarea/citirea hărţii geografice	164
13.4.	Modalităţi de aplicare a hărţii geografice şi a atlasului la lecţiile de geografie.	167
14.	**UTILIZAREA TEHNOLOGIILOR INFORMAŢIONALE ÎN ACTIVITATEA DIDACTICĂ LA GEOGRAFIE. RESURSE ŞI PLATFORME DIGITALE.**	172
14.1.	TIC cu aplicare la lecţiile de geografie.	172
14.2.	Platforme educaţionale digitale şi aplicaţii digitale utilizate la lecţiile de geografie. Utilizarea resurselor web la lecţia de geografie	174
15.	**FORME DE ORGANIZARE A ACTIVITĂŢII DIDACTICE LA GEOGRAFIE. LECŢIA – ACTIVITATE DIDACTICĂ FUNDAMENTALĂ.**	184

15.1. Forme de organizare a activității didactice la geografice. Activitatea frontală, individuală şi în grup: caracteristici, exemple de activităţi, avantaje şi dezavantaje. 184
15.2. Caracteristicile lecţiei de geografie. Cerinţele unei lecţii moderne de geografie. 185
15.3. Modele de structurare a lecției 189
16. **EVALUAREA REZULTATELOR ELEVILOR** 199
16.1. Evaluarea – componentă a procesului de învăţământ 199
16.2. Tehnici de evaluare a achiziţiilor şi a rezultatelor învăţării 201
16.3. Metode şi procedee de evaluare continuă 203
16.4. Proceduri şi instrumente de evaluare complementară 211
17. **ACTIVITĂŢI EXTRACURRICULARE. EXCURSIA. VIZITA GEOGRAFICĂ. DRUMEŢIA.** 215
17.1. Sugestii metodologice pentru organizarea activităților extraşcolare 215
17.2. Vizita geografică. Drumeția. 216
17.3. Excursia – principala activitate didactică extraşcolară cu conţinut geografic 218
18. **MACROPROIECTAREA ACTIVITĂŢII DIDACTICE LA GEOGRAFIE. CONCEPTUL DE PROIECTARE, IMPORTANŢA ŞI ETAPELE PROIECTĂRII. ANALIZAREA DOCUMENTELOR ŞCOLARE.** 221
18.1. Proiectarea didactică – caracteristici. Etapele proiectării didactice 221
18.2. Proiectarea didactică de lungă durată. 224
18.3. Unităţile de învăţare – caracteristici. Proiectarea pe unități de învățare. 230
19. **MICROPROIECTAREA. ANALIZAREA ŞI APLICAREA MODELULUI DE STRUCTURARE A LECŢIEI: EVOCARE – REALIZAREA SENSULUI – REFLECŢIE – EXTINDERE. ELABORAREA PROIECTULUI DE LECŢIE** 232
19.1. Proiectul de lecţie – caracteristici specifice. Etapele proiectării didactice de scurtă durată. 232
19.2. Structura proiectului de lecţie. 234
19.3. Exemplu de proiect de lecţie. 237
RESURSE WEB şi BIBLIOGRAFICE 240